

„...ímé hirdetek néktek nagy örömet, mely az egész népnek
öröme lészen...”

(Lukács 2:10.)

Hálaadó Harangszó

2002. december 25. AZ ÁCSI REFORMÁTUS EGYHÁZKÖZSÉG GYÜLEKEZETI LAPJA III. évf. 4. szám

KARÁCSONY FÉNYÉBEN

(Karácsonykor Jézus Krisztus születésnapját ünnepeljük. Mint minden születésnap ünnepsége, úgy most is elsősorban a MÚLTBA tekintünk vissza. Megemlékezünk az első Karácsony szépségéről és áldásáról; és visszagondolunk a magunk sok-sok kedves, örömteli vagy szomorú karácsonyára. Minden ünnepségnek szerves része annak felismerése, ami az ünnepnek a valódi oka. De nem elég csupán a múltba nézni és emlékezni. Az Ige éppen arra figyelmeztet, hogy karácsonynak a jelenre és a jövőre, éppen a mi magunk jelenére és jövőjére vonatkozó következményeit, áldásait lássuk meg.

Karácsonyi kérdésünk tehát ez: mit jelent a mi jelenünk és jövőnk szempontjából, hogy Krisztus Urunk megszületett? Most Isten gyermekei vagyunk! – hangzik a jelenünkre vonatkozó karácsonyi üzenet. MOST! MA! Itt a templomban vagy családi otthonunkban! De nem csak itt vagy ott, hanem egész mai életünkben. Mindenütt Isten gyermekei vagyunk. Ez a mi Atyánk véleménye rólunk. Ő a maga gyermekeinek tart bennünket minden feltétel nélkül. Úgy, amint vagyunk! Ez pedig annak a következménye, hogy Krisztus Isten egy szülött fia az első karácsonykor megszületett. Ő azért született, hogy első legyen a sok atyafi között. Isten bennünket Krisztusban és Krisztusért fogadott gyermekeivé. Ingyen kegyelemből. Mindez nem volt természetes, hiszen bűneink által mi ellenségei voltunk neki, engedetlenségünk vele

szemben. De Ő minderről nem emlékezik meg Krisztus teljes engedelmségéért.

Szeretett Testvéreim, gondolatok-e arra, hogy kétféle gyermek van: természet szerinti és az Atyától származott fiak; és örökbefogadottak. Nos egyedül Krisztus Istennek természet szerint való fia, mi pedig érette és benne örökbefogadottak. De azok vagyunk valóban.

Ez a karácsony nagyon boldogító üzenete számunkra. Mert mi nem merjük magunkat ilyen magasra értékelni. Azt gondoljuk, hogy veszendő lelkek vagyunk. Isten éppen ebből a borúlátó tudatunkból akar kiemelni. Mit ér, ha egyszer volt Istennek egy tökéletes fia, aki itt élt harminchárom évig, és aztán visszament az égbe, s ennek nincs semmi következménye reánk nézve? Az egyszülött Fiú azért született, hogy őt a fiak végtelen sora kövesse, hogy mindenki eljusson a boldog felismerésre: én is Istennek a fia vagyok. Nehezen merjük vallani: most Isten gyermekei vagyunk. Pedig azok vagyunk.

Egyet ne feledjünk el: Isten gyermekei vagyunk. Csak gyermekei. Jézus Krisztus is ilyen gyermek formájában jelent meg a földön. Ő is csak egy gyermek volt. Ezzel is figyelmeztet minket karácsonykor: ti is csak gyermekek vagytok. Az én Atyámnak gyermekei.

Ezzel a biztos tudattal a szívünkben és lelkünkben kívánunk kedves mindnyájatoknak Istentől megáldott békés, boldog karácsonyi ünnepséget!

**Testvéri szeretettel: Molnár István
lelkipásztor**

ÉV VÉGI BESZÉLGETÉS SEBESTYÉN MIKLÓS GONDNOK ÚRRAL

Arra szeretném megkérni Gondnok urat, hogy mint az elmúlt években, szíveskedjék tájékoztatni gyülekezetünk tagjait. Hogy mi történt elköszönő esztendőnkben. Ugyanis korábban az utcáról is jól láthatóak voltak az eredmények, a jelen évben viszont úgy tűnhet a kívülről szemlélőnek, hogy nem végeztünk jelentős munkát.

Örömmel válaszolok a felkérésre, mert úgy érzem, ez az év sem telt el eredménytelenül. Bár év elején úgy tűnt, pihenhetünk egy kicsit, erőt gyűjthetünk. De az egyháznál ugyanúgy, mint odahaza, nem lehet megállni. Mindig akad tennivaló, ha nyitva a szemünk. A parókián fellazultak, mozogtak lábunk alatt a járólapok. A helyhez fűződő érzelmeim is azt diktálták, hogy ezt fel kell újítani.

Sokan járunk, járnak oda, a gyülekezetre vetne rossz fényt ez az állapot. Elvégeztük a felújítást. Közben javítottuk a vízvezetékét, megszüntettük a problémákat a fürdőszobában. Munkában, anyagi ráfordításban sem volt ez jelentéktelen. Közben kitavaszkodott. Egyre több panasz érkezett hozzám a temető magas füve, elburjánzott bokrai miatt. Nem lehetett ezt meg nem hallani. Ott nyugszanak valamennyiünk hozzátartozói közül sokan. Nem csak esztétikailag, de kegyelethől érzelmileg is kényesek vagyunk arra, hogy az a hely ápolts legyen. Szükséges, hogy áldozatok árán is kimutassuk tiszteletünket iránta. Gondolkodtunk, számolgattunk, az eredmény: vettünk 170 ezer forintért egy vállon hordozható motoros fűkaszt. Kezelését presbiter társunk vállalta egymás kölcsönös meglegedése alapján. Úgy érzem, sikerült így javítani a korábbi állapotokon, ezt több visszajelzés is megerősítette.

REFORMÁTUS NŐSZÖVETSÉGI KONFERENCIA KOMÁROMBAN

Október 12-én a Tatai Református Egyházmegye – szokásos nőszövetségi konferenciáját – Komáromban tartotta. Néhány nőtestvéremmel és Molnár István nagytiszteletű úrral én is jelen lehettem.

Harangzúgás fogadott bennünket érkezésünkkor. A közeli parkolók már megteltek; jó érzés volt látni, ahogy a hívek a környező utcákból tömegesen jöttek a templomba.

Hűvös, esős októberi szombat volt ez a nap, de szívünket-lelkünket felmelegítették a templomban hallottak.

A téma: „A nők szerepe az egyház életében” volt.

Máté László helyi lelkipásztor köszöntő szavai után Bátki Miklós esperes úr igehirdetését – Pál levele az efézusbelleiekhez alapján – hallgathattuk. Ezután következtek

AZ EGYHÁZFI

A gyülekezet-történetekben méltatlanul ritkán térnek ki az eklézsiák régi szorgos munkására, az egyházfira. Amikortól írásos adataink vannak róluk (18. sz.), úgy tűnik, hogy már jó ideje szolgálták az egyházat. Szerepük fontossága a 20. Sz. közepéig megkérdőjelezhetetlen. Ekkor sem szolgálatuk szükségessége szűnt meg, hanem az új társadalmi-politikai helyzet az egyházak szerepét olyan keretek közé szorította, hogy a gyülekezetek csak részfeladatokkal bízhattak meg erre vállalkozó, egyházukhoz hű embereket. A történelemből ismert egyházfi szolgálata ekkor jobbra megszünt. Így visszatekintésünkben a régmúlt szolgálattévőt kívánjuk bemutatni.

Továbbra is a temetőnél maradván elmondhatom, hogy jött egy váratlan ajánlat a temető fő útjának és szertartási terének aszfaltozására. Az ajánlat lényege, hogy a bekerülési költségnek csak egy része terhel bennünket – adta meg a tájékoztatást a Polgármester úr. A Presbitérium döntött, a munkát megrendeltük. Azóta elkészült, úgy tudom, valamennyiünk meglegedésére szolgál. Igaz, nem volt olcsó, igyekszünk a törlesztéssel. 804 500 Ft-ot kell fizetnünk érte. De a hívek lelkesedéssel és áldozatkészen folyamatosan adományokkal segítenek csökkenteni az anyagi terhet. Igaz, amit tapasztalataim alapján korábban is hangoztattam: testvéreink, ha van elfogadható cél, áldoznak érte.

Úgy tudom, a nagyharanggal is volt probléma.

Amit használnak, kopik. Ez a harang már májusban elromlott, pontosabban az elektromos része. Hála Istennek, elmondhatom, hogy már kész a javítás, és advent 3. vasárnapjától hangjával ismét hív bennünket Istentiszteletre. Sokan segítettek ebben munkával, anyaggal. Nem kívánják, hogy itt megnevezzem őket. De áldozatkészségükkel igen megalapítottak. Kiemelem, hogy a munka oroszlánrészét felekezetünkön kívüli testvéreink végezték minden ellenszolgáltatás nélkül. Ez az igazi testvériség. Kívánom, hogy ez továbbra is megmaradjon. És köszönöm, nem csak a magam, hanem felekezeti testvéreim nevében is.

Befejezésül Istentől megáldott békés, boldog karácsonyi ünnepeket és áldott, boldog újévet kívánok valamennyi Testvérünknek!

Ehhez én is csatlakozom. Köszönöm a beszélgetést:

Héregi Kálmán

az előadások; dr. Márkus Mihályné szólott először, őt követte dr. Kővári Borbála, a Komáromi Nőszövetség elnöke, ő ismertette szövetségük életét, munkálkodását. Folytatta a sort Horváth Erzsébet, teológiai tanár szívhez szóló előadásával. Végül Pásztor Jánosné, országos nőszövetségi elnök adott tájékoztatást a szövetségi munkáról, de beszámolt saját afrikai missziós élményeiről is. A tanulságos és megalapító beszámolók után maradandó lelki élménnyel gazdagítottak az elhangzott szép versek és egyházzenei előadások.

Az összejeövetel jelmondata: „Egymás terhet hordozzátok és így töltsétek be a Krisztus törvényét” (Gal. 6: 2.) kifejezi, hogy a Református Nőszövetség a Magyarországi Református Egyház része, s tevékenységével az egyházban, annak szolgálatában kíván élni.

Lőrincz Zoltánné

Az egyházfi választás útján került tisztebe. Az egyház előjárói titkos szavazással döntöttek a jelentkezők közül. Életének jelenét, múltját vették figyelembe. Szó szerint idézem, hogy a 19. sz. közepén mi volt a követelmény az egyházfival szemben: „Az egyházfiban józanság, feddhetetlen erkölcsiség, vallásosság, egyháziaság, megbízhatóság, hűség az egyház iránt, emberséges kímélet az egyház minden tagja iránt – kívántatik meg.” Nem kevés ez az elvárás. Mégis e hivatal betöltésére igen nagy volt minden esetben a vágy, amikor üresedés állt be. 1877-ben váratlanul elhunyt az ácsi egyházfi, s helyére tizenheten pályáztak, méghozzá „jó nevű” ácsiak. Kizárólag ezt bizonyítandó írom le a jelentkezők nevét: Köves Mihály, Tuba András, H. Nagy István, J. Nagy Sándor, Sző. Nagy

János, id. Csöndör József, Varga Péter, H. Bartha István, Nagy Sámuel, Solymosi András, M. Péntek János, Lamperth Károly, Szőnyi Dávid, ifj. Szőnyi Gábor, ifj. Kiss István, T. Csere János és Köves Ferenc. Olyan eset soha nem fordulhatott elő, hogy a községen kívülről pályáztak volna. A választás rendje az volt, hogy a megválasztott az előjáróságtól „általános többségű” szavazatot nyerjen. Az említett évben az első fordulóban ez nem sikerült. Öten kaptak változó számú szavazatot. Újabb fordulóra került sor, ahol már az előbbi szavazás két legtöbb szavazatot kapott jelöltje méretett meg. Ennek a fordulónak a nyertese Péntek János lett, s elnyerte az egyházi tiszteletet. Megjegyezzük, hogy a lelkész soha nem szavazott, s más módon sem próbált hatni a szavazás kimenetelére.

A választás eredményének kihirdetése után az új egyházi esküvel fogadott hűséget az előjáróságnak, s rajtuk keresztül a gyülekezetnek. Az eskü lényege az egyházhoz való hűség és a rábízott feladatok lelkiismeretes végzésére tett fogadalom volt. Feladatai bőségesen voltak az egyháznak. Legfontosabb teendőként az egyházi épületekben és azok körül tartott rendet és tisztaságot írták elő. Első helyen természetesen a templom és közvetlen környéke állt. A templomot naponta söpörte ki.

Minden reggel volt istentisztelet, felnőtteknek és kötelezően az iskolásoknak. A templom belső falát hetenként egyszer teljes felületében le kellett porolnia. (A korabeli mennyezet a jelenleginél lényegesen alacsonyabb volt). Ez az ünnepi istentisztelet előtti napon történt. A söprés és porolás közben a székekre – még nem padok voltak – üledő port székenként le kellett törölnie.

A gyülekezetben megszokott rend szerint harangozott. A előjáróság külön határozta meg a halottakra történő harangozást. Ennek szabott díja volt. Ki kell emelni, mert mára már feledésbe merült, hogy az ácsi református haranggal minden elhunyt falubelire harangoztak a 19. sz. utolsó harmadáig. Azokra is, akik nem reformátusok voltak. Ez a messi kezdetekig nyúlik vissza, amikor a mai katolikus templom még nem épült fel. A református templom tornya mintegy 200 éves. Előtte harangláb volt, s innen szólt a harangzó. A mindenkire hangzó harangozás akkor szűnt meg, amikor a katolikus egyház ezt már nem igényelte.

Az istentiszteleten az „erszényt” ugyancsak megszokott rendben, a templomban körülhordozta. Ez volt az akkori templomi adakozás megszokott formája. Az istentisztelet végén az erszényt azonnal a parókiára kellett vinnie, A keresztesítéshez tartozó és úrasztali edényeket rendszeresen tisztán tartotta. Keresztesítéskor a szükséges vizet még a harangozás előtt be kellett készítenie. Feladata közé tartozott az úrasztala megterítése, s az úrvacsora-osztásban való

szükség szerinti segítkezés. A betegen fekvők úrvacsoráztatása szinte napi feladat volt egy ilyen nagy gyülekezetben. A lelkész kérés nélkül teljesítette a betegnél az úrvacsora kiszolgáltatását, Minden esetben az egyházi kísérté el.

Mindenszentek napjától József napig este nyolc és reggel öt órákor is harangozott. Az a néhol felbukkanó „emlék”, hogy a hajnali harangzó „ébresztő” volt – téves! Szerencsétlenség esetén (tűz, árvíz) „azonnal a haragnál kell lenni jeladásra”. Ez volt az elvárás. Köteles volt a toronyórát tisztogatni, olajozni, „hogya az rendes járásban legyen”.

Tél idején a toronyba és a templom padlására befűjt havat azonnal takarította. Hóolvadásakor, esőzésekor az egyház minden épülete környékéről a vizet el kellett vezetnie, az árkokat rendben kellett tartania. A temető árka nem tartozott hozzá, azt az egyház évente napszámosokkal takarította ki.

A gabonaszedésnél, amit a gondnokok intéztek, jelen kellett lennie, s természetesen segítenie is. „Felvigyázó volt azokban az esetekben, amikor munkások dolgoztak az egyház épületein vagy kerítéseken. Ez a kültelki épületekre is vonatkozott. Az egyház beltelkein a gyümölcs- vagy dísfák gondozása is feladatai közé tartozott. Ő vitte az egyházi ügyekben írt leveleket, de a lelkész magánleveleit nem. Postát csak nagyobb távolságnál – ami egy nap alatt nem volt bejárható – vettek csak igénybe. Az egyházi adókönyveket kikézbésítette, s össze is szedte. (De nem a pénzt!)

Talán a legmeglepőbb feladata az alábbi volt. Amikor a lelkész akár hivatalos, akár magán célból távol volt, akkor éjszakára köteles volt a parókián aludni. Ezt utoljára Décsi Bálint kívánta meg esperessége idején. Ugyanis mint esperes nagyon gyakran hagyta el a falut. Nem csupán egyházmegyei gyűléseken, vizitációkon, hanem rögtön megjelent, ha valahol gond ütötte fel a fejét. A helyszínen igen sok esetben elintézett olyan dolgokat is, amiből egyébként „ügy” lett volna.

Apróbb munkákat a templom körül is végzett az egyházi. Például fát aprított. Takarította és fűtötte az iskolát. Segített a tanítóknak személyi dolgaik körül. Például a sorkosztosoknak mosogatott. Szereteágazó munkája az egyházi teljes idejét kitöltötte. Ezért természetbeni (lakás, szántóföld, völgyi káposztáskert) és pénzbeli ellátásban részesült. Meghatározott időben kijárt egy-egy pár csizma is. Összegezve, az egyház biztosította az egyházi családjának szerény, de megbízható megélhetését.

Az elhunyt egyházfit a gyülekezet közpénztárából temették el.

Dr. Alföldi Kálmán

TALÁLKOZÓ

Erdélyből a Dunántúlra áttelepült református lelkészek között hagyománnyá vált, hogy évenként egyszer találkozt szerveznek. Erre a találkozóra legutóbb augusztus 29-én és 30-án, Ácson került sor. Abban a megiszteltetésben részesültem, hogy részt vehettem az előkészületekben és a vendéglátásban, ezért röviden szeretném megosztani a találkozón történeteket a gyülekezet tagjaival.

Kora reggeltől lázasan készülődünk. A Parókia udvarán még főtt az üstben a húsleves, amikor az első autó begördült az udvarra. A balatonfüredi lelkész és családja körében érkezett

– ahogyan lelkipásztorunk emlegeti -, „Szűz Karcsi bácsi” nyugalmazott lelkész. (Molnár István nála szolgált első legációban, Erdélyben). Amikor 10 órákor megszólaltak a harangok, a vendégek már túl voltak egymás üdvözlésén és egy szerény reggelin. A templomban Úrvacsorával egybekötött istentiszteleten vettek részt. Az ígét Szabó József lelkész hirdette. A szertartás befejezése után dr. Szentirmai István a Tatai Egyházmegye világi gondnoka ismertette templomunk történetét. Ezt követően Ferenczi Sándor lelkész tiszteletbeli erdélyivé avatták.

A kellemes hangulatban jóízűen elfogyasztott ebéd után a kis csapat ellátogatott a Monostori Erődbe. Ez alatt mi itthon maradtunk dr. Szentirmai István „főszakácsi” irányításával bográcsban megfőztük a marhapörköltet.

A kiadós séta után kissé fáradtan, de jó étvágygal láttak hozzá a vacsorához a kirándulásról visszatért vendégek. Utána a fehér asztal mellett elmélyült beszélgetés kezdődött: a résztvevők elmondták, mi történt az utóbbi egy év alatt gyülekezetükben, családjukban.

Jó érzés volt tapasztalni egymás iránt érzett szeretetüket, tiszteletüket; azt, hogyan aggódnak egymás sorsán vagy hogyan szeretnének egymáson segíteni. Könnyekig meghatott bennünket az a kedvesség, ahogyan a

balatonfüredi lelkész megnyugtatta azt az idős házaspárt, akiktől térben távol élnek gyermekeik. Biztosította őket, hogy nincsenek egyedül, bármi problémájuk van, készséggel segítenek nekik.

Másnap délelőtt 10 órakor Pánti László nagyigmándi lelkész tartott áhítatot, majd Sebestyén Miklós főgondnok számolt be gyülekezetünk életéről, az elmúlt évben végzett munkákról.

Ebéd után azzal a megállapodással vettek búcsút egymástól, hogy 2003. augusztusában Szűz Károly nyugalmazott lelkész meghívása alapján Köveskálon találkoznak.

Lőrincz Zoltánné

STILLE NACHT

Franz Gruber kántortanító 1818. Karácsonyán Obendorf városában – ahol éppen tanított – megalkotta minden idők legismertebb karácsonyi dallamát, az Ein stille Nacht-ot. Az ének szövegét Joseph Mohr lelkész, Gruber barátja írta. Így kettőjüknek, de elsősorban Gruber lírai szépségű dallamának köszönhető, hogy immár generációk óta nincsen gyermek és felnőtt Európában és az Európán kívüli angol-szász világban,

akinek ez a 184 évvel ezelőtt megszületett dallam ne jelentené magát a karácsonyt.

Nem tudunk róla, hogy Gruber tanító más szerzeményeket is alkotott volna, de ez az egy, a „Csendes éj” olyan páratlan világkarriert futott be, olyan osztatlan ismertségre tett szert a társadalom minden rétegében, hogy azt még a legünnepeltebb zeneszerzők is megirigyelhetnék

Ódor Béla

AKIKET MEGKERESZTELTÜNK:

Tóth Alexandra Valéria
Kalla Marcell
Csere Anikó
Varga Fruzsina
Csere Ferenc
Boráros Bence
Bernáth Ádám István
Lőrincz Eszter
Kerling Zsuzsanna
Takács Katalin
Runyai Viktória
Rusznyák Réka
Jagodics Dorina
Héregi Patrik
Kiss Nikolett

HÁZASSÁGOT KÖTÖTTEK:

Horváth Ferenc-Landesz Katalin
Újvári Szabolcs-Bartal Mária
Lakasz Péter-Vadász Ilona
Csere Ferenc-Tapuska Tímea
Polgár Tibor-Kovács Adrienn
Horváth Robert-Runyai Viktória

AKIKTŐL ELBÚCSÚZTUNK:

Nagy Sándorné	
Kiss Janka	75
Varga Imre	58
Gombás Piroska	90
Végh László	67
Ágoston Dánielné	
Lőrincz Zsuzsanna	68
Beke Gyula	82
Ódor Lajos	59

Az adatok 2002. aug. 4. és 2002. dec. 8. közötti állapotot tükrözik.

Istentől áldott boldog karácsonyi ünnepeket és áldásos újévet kívánunk!

Kiadja az Ácsi Református Egyházközség Presbitériuma

Szerkesztették: Héregi Kálmán és Héregi Péter

